

KWARTALNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM KULTURALNYM
POWIATU ROHATYŃSKIEGO

POD REDAKCJĄ:
FRANCISZKA BIESIADECKIEGO MIECZYSŁAWA OPAŁKA

ROK V LIPIEC—GRUDZIEŃ 1931 Nr. 3—4

DAWNI STAROSTOWIE ROHATYŃSCY.

Już w XIV wieku występuje Rohatyn jako miasteczko na widowni dziejowej. Wspomina o niem bulla papieża Bonifacego IX z 15 maja 1390 r[1]). „*Theodor dux rohatynensis*" należy w r. 1387 do rycerstwa, które pomogło królowej Jadwidze wypędzić załogi węgierskie z grodów ruskich. Ponownie założone zostało miasto przez Wołczka z Przesłużyc w r. 1415[2]). Wołczko osadza je na prawie magdeburskiem i nadaje herb. Syn tegoż Iwaszko, dopuścił się względem Władysława Jagiełły zdrady, w następstwie czego został mu Rohatyn skonfiskowany na rzecz skarbu królewskiego, o czem wspomina Czołowski[3]). Niedługo jednak, bo już 24 czerwca 1433 zastawiony został

[1]) A. G. Z. T. III. str. 86.
[2]) Prohaska, Materjały archiwalne, Lwów 1890. str. 22.
[3]) Czołowski, Katastrofa Rohatyna 1500 r. Kronika Powiatu Rohatyńskiego. Rok IV. Nr. 1—2.

Rohatyn wraz z przedmieściami Babińce i Wierzbołowce, oraz sąsiedniemi wsiami Potok, Czercze, Stary Rohatyn, Ruda, Dobryniów, Podwinie, Czesniki, Putiatyńce, Nastaszczyn, Janczyn, Matiów (późniejszy Firlejów), Baczów, Korzelice i Żędowice Mikołajowi Parawie za 200 grzywien srebra, poczem pozostawał w tej rodzinie aż do r. 1533.[1]) W tym roku właściciel ówczesny Otto z Chodcza odstąpił królowi cały klucz rohatyński na własność, zastrzegając sobie dożywocie. Otto z Chodcza umiera w pół roku potem. Król wysyła 16 marca 1534 r. Andrzeja Dębowskiego celem objęcia własności, a 16 lipca nadaje starostwo Janowi Boratyńskiemu, który otwiera poczet starostów, pozostających na tym urzędzie aż do upadku Rzeczypospolitej[2]). Starostwo rohatyńskie było niegrodowe.

Aczkolwiek nie mogę przedłożyć ścisłych dat, co do wszystkich starostów, ogłaszam to, co zdołałem zebrać, pozostawiając na później uzupełnienie brakujących szczegółów. W szeregu starostów rohatyńskich znajdujemy najwybitniejszych mężów w Polsce, którzy w nagrodę za waleczność lub inne zasługi dla ojczyzny, otrzymywali ten urząd intratny.

Pierwszym starostą był jak wspomniano Jan Boratyński herbu Korczak, mężny i szczęśliwy bojownik, który walczył za panowania Aleksandra Jagiellończyka przeciw Wołochom (1502) pod hetmanem Lanckorońskim i w jednej z bitew ocalił mu życie. On to przyłożył się do zwycięstwa pod Orszą w r. 1514 i pod Połockiem, gdzie miał, jak pisze Kromer, w 400 ludzi pobić 7000 nieprzyjaciela. Chorążym przemyskim został 1519 r. W ośm lat później, podczas wojny z Ferdynandem austrjackim, wezwał go Jan Zapolya, król węgierski do pomocy. Pociągnął też Boratyński w sukurs królowi w 400 koni i dostał dowództwo nad większym oddziałem. Podług Paprockiego bitwa była przegraną wskutek błędnej strategji wodzów węgierskich. Boratyński nie uszedł mimo to z placu, walczył do ostatka, aż powalony z konia pociskiem nieprzyjacielskim, został pomiędzy zabitymi wzięty za umarłego i w ten sposób uniknął niewoli. Powrócił do ojczyzny i zmarł w 1546 r[3]). w sędziwym wieku, nazwany Nestorem mężnych.

---

[1]) Wierzbowski IV. 2. 17062.
[2]) Wierzbowski IV. 3. 17595.
[3]) Mandat królewski z 16. IV. 1546 poleca Stanisławowi Broniowskiemu odebrać dobra rohatyńskie po śmierci J. Boratyńskiego. Wierzbowski, *Matricularium IV. 1.* 7705.

Po nim dostało się starostwo możnemu rodowi Tęczyńskich herbu Topór. Pierwszym był Andrzej, chorąży i miecznik krakowski, kasztelan a następnie wojewoda lubelski, wkońcu kasztelan krakowski, który w r. 1551 wysłany był z legacją do Turcji[1]). Po śmierci tegoż 24. XII. 1561[2]) otrzymał starostwo dekretem z dn. 12 stycznia 1562[3]) syn jego Jan, kasztelan wojnicki i podkomorzy królewski. Ten jednak wkrótce ze starostwa zrezygnował, a w dn. 25 kwietnia 1564 r. objął je krewny Tęczyńskich Jan Firlej z Dąbrowicy herbu Lewart († 1574)[4]) jeden z najwybitniejszych ludzi swego czasu. Przystąpił on do reformacji i był głową helweckiego wyznania w Polsce. Nauki pobierał w Lipsku, zwiedził Palestynę i część Afryki. Jako sekretarz Zygmunta Augusta posłował do Karola V. w r. 1545 na sejm wormacki. Dzierżył najwyższe dostojeństwa, był wojewodą bełzkim, lubelskim i marszałkiem koronnym. W r. 1572 został wojewodą i starostą krakowskim. Za bezkrólewia miał widoki na koronę. Przy koronacji Henryka Walezjusza podał królowi przysięgę warującą prawa dysydentów, a gdy król wzbraniał się zaprzysiąc, usiłował wyjść z kościoła z koroną i słowami „*Si non jurabis non regnabis*“, czem zmusił króla do zaprzysiężenia przywilejów dla różnowierców. Założył on w r. 1570 miasteczko Firlejów.

W owym czasie starostwo to wydzierżawione, przynosiło 1000 fl. rocznie dochodu.[5])

Po śmierci Firleja przechodzi prawdopodobnie Starostwo na Opalińskiego, jednak oblata aktu grodzkiego z r. 1579 tytuł starosty rohatyńskiego przyznaje Jerzemu Mniszchowi[6]). Jerzy z Wielkich Kończyc Mniszech, jeden z najbogatszych panów polskich, ożeniony z Jadwigą Tarłówną, najposażniejszą panną swego czasu, był ulubieńcem Zygmunta Augusta, gorliwym stronnikiem Batorego, zażywał też wielkich łask Zygmunta III. Był wojewodą sandomierskim, odznaczył się jako wojownik w walkach z Moskwą i Turkami. Wiedziony niepohamowaną dumą i chciwością, wydał córkę swą Marynę za Dymitra Samozwańca. Zmarł w r. 1613[7]).

---

[1]) Sprawozdanie Komisji do hist. sztuki, I. 9, str. 242.

[2]) Kwart. hist. VII. 1893, str. 630.

[3]) Wierzbowski, V. I. 2638.

[4]) Wierzbowski, V. 1. 2907.

[5]) Ibid. 3457.

[6]) 4 lutego 1579. A. G. Z. X. 2030

[7]) O Mniszchu, zob. Hirschberga, Dymitr Samozwaniec, Lwów 1901.

Sprawa urzędu starościńskiego Mniszcha jest niejasna, ponieważ Henryk Walezy nadał starostwo Andrzejowi Opalińskiemu[1]) z Bnina herbu Łodzia. Opaliński, mąż wielkiej nauki i waleczności, miał znaczną powagę u współczesnych. Za królów Stefana i Zygmunta III, brał wspólnie z Zamojskim udział we wszystkich wybitniejszych zdarzeniach w kraju. Żonaty był z Katarzyną Kościelecką, wojewodzianką sieradzką. Zmarł w r. 1593. Za życia ustąpił w r. 1581[2]) starostwo synowi Piotrowi, krajczemu koronnemu[3]). Był dwa razy żonaty. Pierwszą żoną była Halszka Sieniawska kasztelanka kamieniecka, drugą Anna Zborowska kasztelanka gnieźneńska 2° v. Czarnkowska. Zmarł 21 października 1600 r[4]).

Łoziński w „Prawem i lewem" (str. 95) wspomina, że Opaliński wydzierżawił w r. 1595 ormianinowi Janowi Łukasiewiczowi starostwo rohatyńskie na 3 lata, za roczną tenutę 5200 zł., a nadto miał mu dzierżawca co roku na Matkę Boską Gromniczną przysyłać do Leżajska dwie baryłki muszkatelu, dwie baryły miodu-patoki, dwie beczki przednich ryb solonych, a na św. Jana Chrzciciela 200 baranów i 16 wołów[5]).

Następnym starostą był wielki hetman Stanisław Żółkiewski, herbu Lubicz jeden z najznakomitszych ludzi jakich Polska wydała, posągowa postać w dziejach naszych. Aureola chwały otacza po dziś dzień nazwisko męża, który sędziwą głowę położył na ołtarzu ofiary pod pamiętną Cecorą. Żółkiewski już 30. V. 1601 podpisał się na uniwersale obiecującym wojsku żołd jako starosta rohatyński; zapewne otrzymał tę tenutę w nagrodę zasług podczas wyprawy Zamojskiego przeciw hospodarowi Michałowi Walecznemu z Multan, kiedy przyczynił się walnie do zwycięstwa polskiego u rzeki Telezyny[6]). Przebywał w r. 1605 w Rohatynie, o czem świadczy list jego tamże da-

---

[1]) Cessio Capitaneatus Rohatinensis ab Andrea Opaliński Marschalco Petro filio suo facta. 12. II. 1581. Stephanus etc. Significamus etc. A. O. Supremus Regni Marschalcus, Maioris Poloniae Generalis Rohatinensis Trzemensisque capitanenus etc. *per serenissimum Henricum regem antecessorem nostrum specialibus* litteris concessum habet. Metr. Regni 123 fol. 568. 569.

[2]) Metr. Regni j. w.

[3]) Ur. 1566, krajczym został 1588, Żychliński, VI. s. 45.

[4]) Żychliński VI. s. 45.

[5]) Acta Consular. m. Lwowa z r. 1595, p. 1149.

[6]) A. G. Z. X. 2916.

towany[1]). Starostwo wypuścił w dzierżawę córce dostojnika wołoskiego Ureckiego, Nastazji, która w zamku rohatyńskim ukrywać miała niezmierzone skarby rodzinne. Ciekawe szczegóły podaje o tem Łoziński w „Prawem i Lewem“ (str, 266). Wójtostwo w Kutcach koło Rohatyna nadał Żółkiewski w r. 1608 Wojciechowi Sieprawskiemu i Zuzannie Pieczowskiej[2]). Hetman musiał zapewne odstąpić starostwo synowcowi swemu Adamowi, oboźnemu koronnemu. W. r. 1615 pisze się bowiem ten ostatni starostą[3]). Po śmierci Adama starostwo to oddane zostaje 27 marca 1616 Szczęsnemu Kryskiemu herbu Prawdzic kanclerzowi W. Koronnemu. Aktu oddania dokonał imieniem Stanisława Warszyckiego podskarbiego koronnego Jan Białobrzeski, pisarz skarbowy[4]). Kryski słynął z wielkiej biegłości w językach starożytnych i zdolności krasomówczych. Zmarł w r. 1618. Adam Żółkiewski, wyznaczony w r. 1611 od sejmu do traktowania o pokój z Moskwą, wychowany zagranicą, słynął jako młodzian bardzo urodziwy. Lekkomyślny utracjusz zakochał się nieszczęśliwie w Marcjannie Daniłowiczównej, wojewodziance ruskiej. Gdy na to małżeństwo ojciec panny nie chciał zezwolić, Adam przy grze w karty na zamku w Olesku, w obecności panny — rzecz w Polsce niebywała — nożem życie sobie odebrał. Hetman Żółkiewski, kazał go jako samobójcę w polu pochować[5]).

Kto był następcą Kryskiego niewiadomo. Dopiero w r. 1622, jak pisze Boniecki[6]), Stanisław hr. na Wiśniczu Lubomirski, naówczas podczaszy koronny, ożeniony z ks. Zofją Ostrogską, dostaje wraz z żoną starostwo rohatyńskie. Posiadał on prócz tegoż liczne inne starostwa i urzędy, wkońcu był wojewodą Krakowskim. Znakomity wojownik wsławił się zwłaszcza po śmierci Chodkiewicza, dowodził pod Chocimem, otrzymał w r. 1647 od cesarza Ferdynanda tytuł księcia Rzeszy, którego nie używał, aczkolwiek dumny magnat należał do tych panów, którzy tworzyli opozycję oligarchiczną

---

[1]) Żółkiewski, Pisma str. 608.

[2]) A. G. Z. X. 3090.

[3]) Pirawski, *Relatio status*, s. 130. Należały doń także Jaryczów, Firlejów i Żórawno, Ibidem, s. 134 i 144.

[4]) Inwentarz starostwa roh. z r. 1616 obecnie w zbiorach autora.

[5]) Żółkiewski, Pisma wydanie Bielowskiego, Lwów 1861. str. LVII. Pamiętniki o Koniecpolskich, wydał Przyłęcki, Lwów 1842, str. 190 i 428.

[6]) Boniecki Herbarz t. XV. str. 62. Czermak, Kwart. hist. VIII s. 27-35

przeciwko królowi. Godnym zanotowania jest fakt, iż w ciągu swego życia wystawił 20 kościołów. Zmarł 17 lipca 1648 r. W następnym roku (1623) darowali małżonkowie Lubomirscy starostwo Aleksandrowi Bałabanowi, właścicielowi Stratyna[1]) (†1637) pupilowi Stanisława Żółkiewskiego, ożenionemu z Barbarą Sułkowską. Ten jako rotmistrz królewski i starosta winnicki, dostał się ranny pod Cecorą, do niewoli. Wynagradzając jego męstwo i usługi, sejm polecił zwrócić mu sumę wydaną na wykupno. Skutkiem ran zapadał na zdrowiu i z tego zapewne powodu na roczkach i sejmikach nie zjawiał się osobiście. W r. 1628 pod Lwowem poczet jego prezentował Jan Szumlański i Jerzy Steblowski, w r. 1631 Daniel Zwiastowski, w r. 1633 Iwanicki i Paweł Kulczycki, a w r. 1634 Rulikowski. Starosta sam submituje nieobecność swoją chorobą.[2]) Bałabanowie herbu Korczak, rodzina pochodzenia wschodniego (Bałaban w tureckim języku znaczy „wielki krogulec", a w perskim i tatarskim „bęben"), byli już w drugiej połowie XVI w. właścicielami Stratyna.

W r. 1633 występuje na sejmie jako starosta rohatyński i marszałek Koła poselskiego Mikołaj Ostroróg herbu Nałęcz, syn Jana, później podczaszy koronny, dobry żołnierz, świetny mowca[3]) i mąż stanu († 1656). Senatorskich godności przyjąć nie chciał, czciciel równości szlacheckiej był jednym z głównych przeciwników tytułów zagranicznych. Żonaty z Barbarą Roszkowską, kasztelanką poznańską. W czasie buntu Chmielnickiego był regimentarzem (zwał go wtedy Chmielnicki „Łacina"). Niemniej pod Zbarażem dzielnie stawał u boku Jaremy. W r. 1650 5. VIII. zrzekł się starostwa na rzecz syna[4]) Zygmunta Jana, generała artylerji koronnej, ożenionego z Anną Potocką, wojewodzianką krakowską, której Jan Kazimierz przywilejem z 26. II. 1659 udzielił prawa użytkowania tegoż starostwa[5]).

---

[1]) Boniecki Herbarz t. XV. str. 62.

Niewiadomo czy była to tylko dzierżawa, gdyż Lubomirski używał dalej tytułu starosty rohatyńskiego. Jeszcze 20. III. 1633 Władysław IV nadając mu starostwo Krzywickie wymienia w tytułach Rohatyn. Gorczak, Katalog perg. Staneckich s. 128, nr. 292.

[2]) A. G. Z. XX. str. 430.

[3]) Pisarski. Mowca Polski, 1676, II. 46—52 podaje mowę Ostroroga. Zob. też Estreicher XXIII, 509.

[4]) A. G. Z. X. 4374.

[5]) A. G. Z. X. 4731.

W r. 1661 Zygmunt Karol Przerębski wspólnie z Anną Potocką, wdową po Ostrorogu otrzymują przywilejem Jana Kazimierza z dn. 30. IV. starostwo rohatyńskie[1]). Przerębska zapewne jako wdowa, ustępuje prawo dożywocia na starostwo to, za przywilejem Króla Michała z dn. 21. X. 1669[2]) Mikołajowi Hieronimowi Sieniawskiemu i tegoż małżonce Cecylji Marji z Radziwiłów. Starostwo przechodzi na szereg lat do znakomitego rodu Sieniawskich, możnych panów na Brzeżanach.

W r. 1670 dzierżawił starostwo Stanisław Zygmunt Druszkiewicz[3]) stolnik parnawski.

Mikołaj hrabia na Szkłowie i Myszy, Sieniawski wojewoda wołyński, hetman koronny, walczył pomyślnie z Kozakami i Tatarami za Jana Kazimierza. Jako chorąży koronny towarzyszył Janowi Sobieskiemu pod Chocim, brał udział w wyprawie wiedeńskiej i dowodził w czasie bitwy lewem skrzydłem wojsk sprzymierzonych. Wracając z wyprawy zmarł w Lubowli na Spiszu w r. 1683. Po jego śmierci Jan III. nadaje 24. II. 1684 r. starostwo synowi tegoż[4]) Adamowi Mikołajowi († 1726) a w kilka lat potem tenże król 5. VIII. 1690 przyznał dożywocie na tym starostwie żonie jego Izabelli z Lubomirskich[5])

Sieniawski, kasztelan, krakowski, hetman w kor. był zrazu przeciwnikiem Augusta II. jednakże wkrótce złożył mu hołd i został jego wiernym stronnikiem i sługą. Walczył przeciwko Szwedom i poskromił bunty ukraińskie. Człowiek wielkiej dumy i niepomiernej ambicji, zamyślał po abdykacji Augusta II. o koronie dla siebie. Z żony Lubomirskiej zostawił jedyną córkę Zofję, która jako wdowa po Denhoffie, wniosła ogromne majątki Sieniawskich w dom książąt Czartoryskich, a związek ten podniósł znacznie w kraju potęgę rodu.

Sieniawska, która zmarła 1747 r.[6]) musiała za życia odstąpić starostwo Józefowi Mniszchowi, gdyż w r. 1732 Antoni Łabęcki h. Korab († 1738) starostwa Kiszyński z żoną Magdaleną z Kossakowskich, kasztelanką krakowską, nabywają od Mniszcha starostwo[7]).

---

[1]) Lustracja wojew. rusk. 1661—1664.
[2]) A. G. Z, X. 5123.
[3]) Notatki Schneidra rękopis w Ossolineum.
[4]) A. G. Z. X. 5875.
[5]) A. G. Z. X. 6072.
[6]) Estr. XV. 374.
[7]) Boniecki Herbarz XV. 135.

Józef Mniszech h. Kończyc, generał artylerji i marszałek nadworny litewski, następnie marszałek wielki koronny, a ostatecznie kasztelan krakowski, był wnukiem Jerzego, również starosty rohatyńskiego. W r. 1736 odstępują Łabęccy starostwo synowi Szymonowi. Antoni Łabęcki dworzanin królowej Marji Kazimiery, pochowany jest u Franciszkanów we Lwowie, których był wielkim dobrodziejem [1]).

Szymon Łabęcki był zdaje się jedynym, który stale przebywał w Rohatynie (1736—1759). Zachłanny pieniacz, prowadził wiele procesów z gminą rohatyńską i proboszczami wsi należących do starostwa. Słynny proboszcz Firlejowski ks. Benedykt Chmielowski w manifeście przeciwko niemu przygotowanym [2]) tak pisze: „Niedość że probostwo rohatyńskie ukrzywdził i w całym starostwie onera insubperabilia powymyślał na ludzi gementes et flentes. Prawdziwa Herbowna jego miana nazwa (Korab przyp. autora) we łzach pływa ludzi mizernych".

Po Łabęckim dostało się starostwo Franciszkowi Bielińskiemu [3]) (1683—1766), herbu Junosza marszałkowi nadwornemu, a potem wielkiemu marszałkowi koronnemu mężowi wiekopomnej pamięci w dziejach Warszawy. Bieliński zorganizował podatki, zaprowadził bruk, opatrzył miasto latarniami, troskliwie czuwał nad porządkiem i bezpieczeństwem stolicy, karząc bez litości naruszenie publicznego spokoju. Ożeniony z Dorotą Henryetą z Przebendowskich wdową po Janie Mikołaju Radziwille († 17. III. 1755).

Po nim przez 2 lata dzierżył starostwo Stanisław Rola Gadomski († 1797) [4]). Młody, układny, zdolny, wychowany we Francji, był tam kapitanem, następnie wrócił do służby pruskiej i odznaczył się w wojnie siedmioletniej. Po powrocie do ojczyzny był adjutantem hetmana Józefa Potockiego, awansując do rangi generał lejtnanta. Otrzymał kilka starostw, był członkiem Rady nieustającej, w r. 1786 marszałkiem Sejmu [5]), potem wojewodą łęczyckiem i kawalerem orderu Św. Stanisława.

---

[1]) Boniecki ut supra.
[2]) Akta parafji w Firlejowie.
[3]) Odpis lustracji z r. 1764. Rkpis Osol. I: 1892 str. 44.
[4]) Boniecki Herbarz T. 5., str. 338.
[5]) Estreicher XVII. str. 6.

W r. 1768 zamienił starostwo rohatyńskie na zabrzyńskie z Józefem Bielskim († 17. V. 1774) i tegoż drugą małżonką Konstancją z Bekierskich. Pierwszą żoną była Józefa Ostroróg.

Józef z Olbrachcic Bielski, herbu Jelita, syn Bogusława i Szeptyckiej, był chorążym lwowskim, potem kasztelanem halickim.

Po zajęciu kraju przez Austrję, starostwo rohatyńskie stanowiące własność państwa, oddane zostało 24 czerwca 1775[1]) jako częściowy ekwiwalent za dobra i saliny dobromilskie Zofji ks. Lubomirskiej († 1790). Księżna, córka Aleksandra Krasińskiego i Salomei Trzcińskiej 1. v. Janowa Tarłowa, wojewodzina Sandomierska, zamężna następnie za ks. Antonim wojewodą i kasztelanem krakowskim, generał majorem wojsk polskich i kawalerem orderu Białego Orła. Jako gorący republikanin, brał on udział w Konfederacji barskiej.

Następnie Rohatyn drogą sukcesji przechodzi na własność rodziny Krasińskich, krewnych księżny, a to na Józefa syna Ludwika, po kolei na jego synów Piotra i Leopolda, wkońcu na Augusta i syna tegoż Ludwika. Córka tegoż ostatniego wychodzi za ks. Czartoryskiego z Sieniawy i w tej rodzinie pozostaje do dziś dnia chociaż znacznie uszczuplony.

Uruski w swym herbarzu podaje, że w r. 1587 starostwo rohatyńskie otrzymał Jan Boratyński, chorąży przemyski, syn Piotra znakomitego mowcy sejmowego, którego pomnik znajduje się na Wawelu, a wnuk pierwszego starosty rohatyńskiego. Co do tego zachodzić muszą jakieś myłki; bardzo często mieszają bowiem starostwo rohatyńskie ze starostwem ratneńskiem w Chełmskiem położonem.

Franciszek Biesiadecki

---

[1]) Czemeryński o dobrach koronnych str. 240.

SPIS CHRONOLOGICZNY STAROSTÓW

16/6 1534—1546 Jan Boratyński h. Korczak.
1546—1561 Andrzej Tęczyński h. Topór († 24/12 1561)
12/1 1562 Jan Tęczyński.
25/4 1562—1574 Jan Firlej z Dąbrowicy h. Lewart.
1574—1581 Andrzej z Bnina Opaliński h. Łodzia († 1593)
1579? Jerzy Mniszek h. Kończyce († 1613)
12/2 1581—1600 Piotr Opaliński († 21/10 1600)
1600—1615? Stanisław Żółkiewski h. Lubicz.
1615 Adam Żółkiewski.
27/3 1616—1618 Szczęsny Kryski h. Prawdzić († 10/2 1618)
1622 Stanisław hr. na Wiśniczu Lubomirski h. Szreniawa († 17/7 1648) i Zofja z Ostrogskich († 16/1 1623)
1623 Aleksander Bałaban h. Korczak.
1633?—1650 Mikołaj Ostroróg h. Nałęcz († 1656)
5/8 1650—1659 Zygmunt Jan Ostroróg i
26/2 1659—1661 Anna z Potockich
30/4 1661—1669 Zygmunt Karol Przerębski h. Nowina i Anna z Potockich 1° v. Ostrorogowa
21/10 1669—1683 Mikołaj Hieronim Sieniawski h. Leliwa († 1683) i Cecylja Marja z Radziwiłłów
24/2 1684 Adam Mikołaj Sieniawski (†1726) i
5/8 1690 Izabella z Lubomirskich († 1747)
1732 Józef Mniszek h. Kończyce († 25/9 1747)
1732—1736 Antoni Łabęcki h. Korab († 1738) i Magdalena z Kossakowskich
1736—1759 Szymon Łabęcki
27/2 1759—1765 Franciszek Bieliński h. Junosza
1766—1768 Stanisław Gadomski h. Rola († 1797)
1768—1774 Józef z Olbrachcic Bielski († 16/5 1770) h. Jelita i Konstancja z Bekierskich.

POMNIK-KAPLICA W DYTIATYNIE

Zamieszczone poniżej sprawozdanie Komitetu otrzymała Redakcja z prośbą o umieszczenie na łamach „Kroniki Powiatu Rohatyńskiego".

W dniu 16 września 1931 przypadła 11-letnia rocznica boju, jaki pod Dytiatynem w powiecie rohatyńskim stoczyły z nawałą bolszewicką 4. Baterja 1. P. A. C., 8 i 13 P. P.

W dniu 21 września 1930 r. staraniem Komitetu Obywatelskiego zawiązanego w powiecie rohatyńskim i podhajeckim — odbyło się uroczyste poświęcenie Pomnika Kaplicy, wybudowanego przez Komitet budowy Kaplicy na mogile w Dytiatynie.

Uroczystość, nad którą protektorat przyjął łaskawie Marszałek Polski Józef Piłsudski, wypadła imponująco. — Wzięli w niej udział przedstawiciele Rządu, Armji, Organizacyj społecznych i kulturalnych, uczestnicy boju pod Dytianynem, młodzież szkolna i tysiączna ludność powiatu rohatyńskiego i okolicznych.

Komitet Obywatelski, likwidując w dniu 25 sierpnia 1931 r. swe agendy, uważał za swój obowiązek wyrazić podziękowanie tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do uświetnienia uroczystości, jak również tym, którzy wzięli udział w poświęceniu Pomnika-Kaplicy pod Dytiatynem, chwalebnem pobojowisku wyrytem na grobie „Nieznanego Żołnierza" w Warszawie.

Specjalne podziękowanie wyraża Komitet:

Wydziałowi Powiatowemu w Rohatynie za poparcie Komitetu w pracach nad urządzeniem uroczystości.

Ziemianinowi z powiatu rohatyńskiego JWPanu Franciszkowi Biesiadeckiemu za hojny dar obrazu św. Teresy umieszczonego w Kaplicy, ofiarowanie bezpłatnie całego nakładu „Kroniki Powiatu rohatyńskiego" zawierającej przebieg, dzieje i znaczenie bitwy pod Dytiatynem — oraz za pełną poświęcenia pomoc materjalną i moralną, udzielaną Komitetowi.

Inżynierowi Stanisławowi Rzewuskiemu za ofiarne i obywatelskie zajęcie się przygotowaniem wszelkich prac na miejscu w Dytiatynie, w związku z uroczystością poświęcenia Pomnika-Kaplicy.

Ziemianom JWP. Stanisławom Gelewskim z Szumlan powiatu podhajeckiego, JWP. Franciszce Chodorowskiej i JWP. Stanisławie Harmatowej z Rohatyna za prace przy organizacji uroczystości, oraz wszystkim ofiarodawcom za datki pieniężne i w naturze.

Suma datków pieniężnych wyniosła łączną kwotę 3.906 zł. 07gr. Gotówkowe wydatki Komitetu wynosiły kwotę 3.805 zł. 77gr.

Pozostałą resztę tj. 100 zł. 30 gr. ulokował Komitet na książeczce oszczędnościowej w Komunalnej Kasie Oszczędności w Rohatynie, jako fundusz rzym.-kat. Kaplicy w Dytiatynie do dyspozycji każdoczesnego Przewodniczącego Związku komunalnego w Rohatynie z tem, że o ileby przewodnictwo to miało przejść w ręce nie polskie — dysponowanie tym funduszem ma przypajść Rzym.-Kat. Kurji Metropolitalnej we Lwowie.

Wszystkie akta przedmiotowe, dotyczące urządzenia zeszłorocznego ohchodu w Dytiatynie i wyrachowania się z funduszów, złożone zostały w archiwum Wydziału powiatowego w Rohatynie i służyć mogą każdocześnie do wglądu interesowanym.

Sekretarz: Przewodniczący Komitetu.

Józef Orłowicz
zast. starosty.

Stanisław Harmata
b. starosta rohatyński obecnie stryjski.

W SPRAWIE MUZEUM REGJONALNEGO W ROHATYNIE.

W „Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Okręgu Szkol. Lw." Nr. 9 z d. 25 września 1931, pojawiło się sprawozdanie p. Jana Kowala o Muzeum rohatyńskiem. — W sprawozdaniu tem twierdzi autor, że nowa placówka powstała „dzięki inicjatywie p. inspektora Karola Dzieduszki".

Że tak nie jest, świadczą o tem odezwy w sprawie Muzeum pomieszczone na łamach „Kroniki Powiatu Rohatyńskiego" w n-rach 2 i 4 z r. 1928, a więc w czasie, gdy p. Dzieduszki w Rohatynie jeszcze nie było. Pod odezwami widnieje podpis p. Franciszka Biesiadeckiego, jako właściwego inicjatora Muzeum.

Fakt ten dobrze jest znany p. Dzieduszce i wyrazić musimy zdumienie, że mimo to naświetla się sprawę fałszywie, wprowadza w błąd opinję i to na łamach oficjalnego i tak poważnego wydawnictwa, jakim jest „Dziennik Urzędowy Kuratorjum".

Oczekujemy, że w imię prawdy sprostować raczy p. Dzieduszko nieścisłość, którą mimowoli może popełnił p. Jan Kowal, podwładny p. Dzieduszce nauczyciel.

Redakcja.

WYDAJE T. S. L. W ROHATYNIE

TŁOCZONO W DRUKARNI BIBLJOFILSKIEJ „URZĘDNICZEJ", LWÓW, UL. ZIELONA L. 7.